

POSUDOK OPONENTA

habilitační práce PhDr. Boženy Horváthovej, PhD. *Language Learning Strategies in Listening Comprehension*

v odbore 1.1.10 Odborová didaktika

Oponent: doc. PhDr. Ivana Šimonová, PhD.

Předložená habilitační práce ve formě vědecké monografie PhDr. Boženy Horváthové, PhD. byla podrobena komplexnímu posouzení dle kritérií pro hodnocení vědecko-výzkumných prací – výběru a zpracování tématu, cílů práce, metodologické platformy a očekávaných přínosů vědeckých výsledků. Je možné konstatovat, že předložená habilitační práce integruje dosavadní vědecké, pedagogické a výzkumné aktivity autorky.

Habilitantka se zaměřila na oblast strategií využívaných v cizojazyčném vzdělávání (anglickém jazyce) při rozvoji jedné z jazykových dovedností – poslechu s porozuměním. Práci pojala v souladu s jedním ze čtyř Delorsových pilířů *Learning to Know* a rozpracovala fázi *learning to learn*. Práci strukturovala ji do tří částí – (1) teoretické, (2) výzkumné a (3) zabývající se analýzou a interpretací výsledných zjištění, návrhy pro další lingvodidaktický výzkum a doporučeními pro praxi. Práce obsahuje celkem pět kapitol, v nichž první tři jsou zaměřeny teoreticky a dvě jsou věnovány výzkumným aktivitám a jejich výsledkům. Práce má 170 stran včetně čtyř příloh (7 stran), dále zahrnuje 24 tabulek, 12 grafů a dva skórovací listy (v přílohách). Zpracovávaná tematika je přirozeně zasazená do lingvodidaktického rámce na základě více než 100 bibliografických odkazů. Celá práce je zpracována na odpovídající formální a jazykově-stylistické úrovni.

V souladu s evropskými i národními dokumenty v oblasti vzdělávání patří znalost cizího jazyka/cizích jazyků ke klíčovým kompetencím absolventů, což je téma těsně spjaté s lingvodidaktikou a lingvodidaktickým výzkumem. Z tohoto pohledu vnímám téma práce jako velmi aktuální, adekvátně náročné a pro pedagogickou a výzkumnou praxi potřebné. Autorka vymezuje zaměření práce na zkoumání procesů souvisejících s učebními strategiemi při poslechu v anglickém jazyce a zdůrazňuje samostatnou kapitolu věnovanou poslechu s porozuměním.

Teoretické uchopení řešené problematiky lze charakterizovat jako široké, s logickou koncepcí, která prolíná celým textem, vychází z početných (převážně zahraničních) zdrojů, problematika je postupně rozvíjena v plynule navazujících kapitolách a podkapitolách, a to v

teoretické i výzkumné části monografie. Odborná a stylistická úroveň textu odpovídá jeho účelu, odborná terminologie je adekvátně definována, analyzována a posouzena. Z jednotlivých kapitol teoretické části si zaslouží zdůraznění části 2.5 (*Advantages and Disadvantages of Research Methods in Language Learning Strategies*), 2.6 a 3.3 (*Current state of knowledge*) a 3.4 (*Directions for Further Research*), obsahující informace, které dosud nebyly v našich geografických oblastech přehledně zpracovány a jsou tak hlavním přínosem autorky v teoretické části vědecké monografie.

Výzkumná část práce se věnuje problematice analýzy a hodnocení učebních strategií se zaměřením na poslech s porozuměním v cizím jazyce (angličtině). I zde je použita standardní výzkumná struktura kombinující kvantitativní a kvalitativní přístupy a využívající standardizované i nestandardizované nástroje získávání empirických dat. Výzkumné otázky, cíl a postupy byly jasně popsány a zdůvodněny a na jejich základě byly definovány hypotézy. Určitá nejistota panuje u grafů prezentujících dílčí výsledky, z nichž některé jsou barevně nepříliš výrazně odlišeny a (slovenské) popisky méně přehledné (graf 6).

V souvislosti s výsledky verifikace hypotéz lze za metodologický nedostatek považovat "částečné potvrzení hypotézy". Podrobnější strukturování výzkumného problému na užší výzkumné otázky a odpovídající dílčí hypotézy by zabránilo jeho výskytu a tím přineslo jednoznačné výzkumné výsledky.

Pro interpretaci výsledků výzkumu by byl také vhodnější početnější výzkumný vzorek ($n = 66$). To by umožnilo další a hlubší strukturaci výsledků, jak uvádí sama autorka v návrzích směrů dalšího výzkumu v závěrečné části práce. V souvislosti s opakovaným popisem a charakteristikou dotazníků MALQ a OSCI a analýzou získaných dat se objevují drobné nepřesnosti v definování cílů těchto nástrojů (s. 80, 97, 124).

Data byla posuzována kvantitativními a kvalitativními výzkumnými metodami. Výzkumný design i zvolené metody lze označit jako relevantní ve vztahu k vytýčeným cílům výzkumu. Prezentace kvantitativních výsledků dotazníků MALQ a OSCI je poměrně rozsáhlá (s. 86 – 110, 25 stran) a výsledky jsou prezentovány ve formě tabulek a grafů. Nutnost spojit oba typy výstupů, tj. kvalitativních a kvantitativních, zmiňuje v závěrečném hodnocení i autorka, v textu jsou však prezentovány oba typy výsledků odděleně. Zmíněné propojení by na jedné straně přineslo možnost širší a hlubší interpretace do popisu kvalitativních výsledků, na druhé straně by konkretizovalo zjištěné kvalitativní charakteristiky a odstranilo by dílčí pocit, že se nejedná o výsledky, ale pouhý popis možných výstupů (s. 124 - 132, kapitola 5.5). Bylo by jistě přínosnější, pokud by interpretace a diskuse zjištěných výsledků byly hlubší a rozsáhlejší.

Prosím proto habilitantku v rámci obhajoby práce o prezentaci všech výsledků takovým způsobem, kdy se kvalitativní a kvantitativní pohledy prolínou a představí výsledný stav používání a zhodnocení strategií, ze kterého vyplynou i návrhy na využití výsledků výzkumu ve výuce a na další výzkumné aktivity, které již autorka shrnula v samostatné části práce. Práci by také jistě prospělo doplnění resumé v anglickém, případně slovenském a/nebo německém jazyce.

Závěr

Přes zmíněné drobné výhrady se jedná o práci přinášející originální výsledky pro didaktiku anglického jazyka, kdy teoretické předpoklady in *language learning strategies in listening comprehension* jsou ověřeny výzkumem. Práce přináší teoretický základ a výzkumné výsledky pro potřebné další práce relevantního zaměření.

Závěrem proto konstatuji, že předložená monografie PhDr. Boženy Horváthové, PhD. je přínosným příspěvkem pro současnou metodologii lingvodidaktického výzkumu, když přináší souhrn nových zjištění, která mohou být ihned uplatněna v pedagogické i výzkumné praxi, a to především v oblasti rozvoje poslechu s porozuměním v cizím jazyce (angličtině) ve studiu anglického jazyka (na terciární úrovni). Habilitační práce ve formě předložené monografie splňuje požadovaná kritéria, proto ji doporučuji k obhajobě a po jejím úspěšném zakončení doporučuji udělit autorce vědecko-pedagogický titul

d o c e n t

v odbore 1.1.10 odborová didaktika.

V Hradci Králové dne 6.2.2014

doc. PhDr. Ivana Šimonová, PhD.
Katedra aplikované lingvistiky
Fakulta informatiky a managementu
Univerzita Hradec Králové